

[Miljøministeren]

Ved udledning fra industriel produktion er der tale om organismer, der er konstrueret til at virke i et fabriksanlæg. De er ikke fremstillet til at kunne klare sig i naturen.

Den anden situation, udsætning, foreligger, hvis organismen bevidst og målrettet er konstrueret til at udføre sit arbejde i naturen, f.eks. bakterier, der skal anvendes til nedbrydning af affaldsstoffer i spildevand, eller gensplejsede planter, der er særlig modstandsdygtige, som jeg nævnte før, over for tørke. Hvis man fremstiller sådanne organismer, må man være klar over, at de kan udkonkurrere andre organismer og dermed forrykke den økologiske balance.

Jeg anser det for meget afgørende, at vi i vores stillingtagen til anvendelse af gensplejsning viser respekt for naturen og for de levende planter og dyr. Det er meget vigtige spørgsmål, vi beskæftiger os med, og som ikke kun handler om teknik og økonomi. De handler også om miljø og etik. Ud fra et etisk grundsyn kan jeg ikke acceptere, at vi ukontrolleret ændrer på naturens orden.

Med denne forespørgsel er jeg blevet spurgt, hvilke forholdsregler jeg vil tage for at skabe grundlag for den størst mulige sikkerhed for mennesker og miljø.

Det er regeringens opfattelse, at der bør tilvejebringes en offentlig regulering på det genteknologiske område, der kan hindre skader på mennesker og miljø. Samfundets kontrol med forskning og anvendelse af genteknologi må tilrettelægges således, at befolkningen med rimelighed kan føle tryghed ved denne nye teknologi. Derfor vil regeringen tage en række initiativer på området.

For det første vil jeg selv snarest muligt i samarbejde med de berørte interessepartier få udarbejdet et udkast til et samlet lovforslag om genteknologi inden for miljøministeriets område. Det vil sige, at der skal udarbejdes nye regler, der gør det muligt at håndtere de problemer, brugen af genteknologi må give inden for ministeriets arbejdsområde: miljøbeskyttelse, naturbeskyttelse, levnedsmidler og kemiske stoffer og produkter. Jeg vil fremsætte et sådant lovforslag i denne samling.

For det andet vil landbrugsministeren fremsætte lovforslag om anvendelsen af genteknologi i den landbrugsmæssige produktion og i landbrugets produkter.

Endvidere vil der blive iværksat en registrering af genteknologiske aktiviteter. Dette vil ske i tilknytning til det eksisterende produktregister, der administreres af arbejdsministeriet i samarbejde med miljøministeriet.

Endelig vil der i undervisningsministeriets regie blive oprettet et særligt råd for genteknologi, som skal være rådgivende for myndighederne.

Et meget centralt element i den lovgivning, jeg forestiller mig inden for miljøministeriets område, er en risikovurdering af de gensplejsede organismer. Det, man skal se på i en sådan risikovurdering, er, om den gensplejsede organisme skulle have fået nogle uforudsete egenskaber foruden den egenskab, man bevidst ønskede splejset ind. Desuden må man se på, hvor mange af de gensplejsede organismer der kan slippe ud af fabrikken, og om organismene kan overleve ude i naturen.

Man skal også vurdere, om mennesker, dyr eller miljø kan tage skade, hvis organismene overlever og formerer sig. En sådan vurdering bør også foretages, før gensplejsede organismer bevidst udsættes i naturen, ligesom det er vigtigt at sikre levnedsmidlernes sundhedsmæssige kvalitet.

Endelig er der efter min opfattelse behov for, at man gør sig tanker om det etiske aspekt. Indenrigsministeren har for kort tid siden fremsat lovforslag om forbud mod visse forsøg med genteknologisk manipulation med mennesker, men også med hensyn til dyr og planter er der et problem.

For mig går der et afgørende skel mellem det, videnskaben kan, og det, vi ud fra vort grundlæggende livssyn vil acceptere. Det er naturligvis ikke en let opgave at opstille retningslinjer herfor. Men hvis vi i alle tilfælde kun vurderer hver sag for sig, er der risiko for, at vi taber de store linjer af syne. Også derfor mener jeg, at der er behov for en bred folkelig debat om disse spørgsmål. Jeg vil i forbindelse med den kommende lovgivning overveje, hvordan de etiske hensyn kan tilgodeses.

Forhandling

Rahbæk Møller (SF):

Jeg skal takke for ministerens redegørelse, som jeg finder meget tilfredsstillende. Jeg har